

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniš ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četirih stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa".
Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

Odprto pismo

pisatelju treh člankov v „Laibacher Tagblattu“ št. 266, 267 in 268 pod napisom: „Die krain. Handels- und Gewerbekammer“.

Dokler nam ne dokažete, da si razpuščena zbornica nij prizadevala za materialni napredek dežele prve pogoje ustvariti, ter da jej je za to manjkalo razumljenja in veselja do dela; dokler nam ne dokažete, da je trgovinska zbornica mogla bolj veljati za podružnico katoliškega društva, nego za zastopnika trgovine, obrtnosti in narodnega gospodarstva, dokler nam ne dokažete, da smo v vsem in vsacem stali na razpolaganje klerikalnim vodjem; dokler nam ne dokažete, da smo nasprotniki narodno-gospodarskega napredovanja in da za šole nismo nič storili; dokler nam ne dokažete, da smo druge koristi bolj v vidu imeli nego narodno-gospodarske in da smo kedaj politiko ali narodnost v zbornici na prvo mesto devali; dokler nam sploh ne dokažete, da smo opuščali pogoje študirati, na katerih se gospodarstveni napredek opira in zida; dokler nam ne dokažete da smo voljno pomagali ljudstvo neumno delati (Volksverdummung) — tako dolgo vas proglašamo za obrekovalca in brezsravnega lažnjivca.

In dokler nam ne dokažete, da smo nacional-ekonomične nule, in da vi na tem polji sploh kolikaj veste, tako dolgo vas imamo za nevedneža, ki s frazami okolo sebe meče, in za največjo nacional-ekonomično nulo; kajti sicer bi vi morali izpredviditi, da je baš razpuščena zbornica imela jasen program in je prve pogoje doseči skušala, da kranjsko deželo v industrijalno deželo naredi, jo duševno in materialno povzdigne.

Železnice so potrebne ne samo za povzdigo uže zdaj obstoječe industrije, temuč one so tudi najvažnejši brezpogojni faktor za vzbujenje in pospeševanje novih industrijalnih delov, za vzbujenje podvzetnega duha, železnice omogočijo popolno uporabljenje neplodno ležečih naravnih zakladov, one so v prvi vrsti potrebne za potenciranje duševnega in materialnega življenja in prometa za razcvet dežele, one so z eno besedo v duhu sedanjega časa kot glavni pomoček za ves trgovinski, industrijalni in nacional-ekonomični napredek.

In ali niso gorenjska železnica, ki uže deluje, kakor tudi dolenska in loška železnica, ki sta trasirani in projektirani, iz sredine kranjske trgovinske zbornice inicijativo našle?

Razumete zdaj kaj, vi socijal-nacional-ekonomični znanostni „poveretto“ treh člankov v „Laib. Tagbl.“?

V Ljubljani 25. nov. 1874.

Več udov razpuščene trgovinske in obrtniške zbornice kranjske.

Iz Budim-Pešte 25. nov.

[Izv. dop.]

V finančnem odboru so predložili naši in hrvatski konservativci dva predloga, katera segata globoko v ogersko-avstrijsko in v ogersko-hrvatsko pogodbo. Eden ogerskih konservativcev je namreč predložil v dosego čem večjega znižanja državnih stroškov odpravljanje našega ministra na kraljevskem dvoru; hrvatski konservativec pl. Mihalović, pod Lonyayjem kandidat za hrvatsko banstvo, je pa predložil v isti namen odpravljanje hrvatskega ministra pri naši vladi.

Ogerski minister na kr. dvoru je posredno vezilo mej našo vlado in previšno vladajočo bišo, hrvatski minister je pa posredno vezilo mej našo in hrvatsko vlado. Obadva sta prav za prav samo figuranta, in sicer za naše pohabljenе finance dosta draga figuranta, brez katerih bi se na zadnje tudi izhajati moglo, nujna eksistenca je pa zakonito ustanovljena v naši nagodbi z Avstrijo in z Hrvatsko, in brez zakonite premene teh dveh državopravnih nagodb bi bilo nujno izbrisanje iz državnega proračuna protizakonit čin, katerega finančen odbor državnemu zboru iz lepa na sprejetje nasvetovati ne more. Naši konservativci vse to tudi prav dobro vedo. S svojima predlogoma so hoteli naši konservativci samo pokazati, kako malo cenijo naše mejnarodne ugovore, naše občinstvo pa ve sedaj, kako bodo naši konservativci, če bodo enkrat do vladanja prišli, s tema nagodbama ravnali. Sicer se pa ne more zanekati, da naše občinstvo bolj želi, da se naše finance po cmanjenji stroškov, nego po povišenji davkov poravnajo.

Ghyzyjeve zakonske osnove plavajo še zmirom na površji dnevnih vprašanj. Menenje, da naša državna samostalnost z dobrim ali slabim finančnim stanjem stoji ali pade, je postalo pri nas splošno. Kdor je za vzdržanje naše državne samostalnosti, je nepogojno za Ghyzyjeve zakonske osnove, in teh nij ravno bog ve koliko; komu je pa naša državna samostalnost indiferentna stvar, in takih je vsaki dan več pri nas, ta je odločno proti Ghyzyjevim osnovam. One so postale Scilla in Charibda, mej katerima se naše javno mnenje sem ter tja zaganja. Ideja državne samostalnosti zmirom bolje na vzad stopa pred konkretno praktičnostjo pla-

Listek.

Pisma iz Pariza.

II.

(Piše Tone Turkuš.)

V Parizu 18. nov.

Tant qu' un peuple est contraint d'obéir et qu' il obéit, il fait bien; sitôt qu' il peut seconder le joug et qu' il le seconne, il fait encore mieux.

J. J. Rousseau (Contrat social.)

Daleč od doma, ko me novo prišleca tuji, nepoznati obrazi obdajejo, dozdeva se mi, ka sanjam sladke sanje, ka gledam velikansko idealno sliko; a k radosti, ki jo uživam, družu se mi skoro bojazen, da mi ntegue vse to, česar se oko nagledati ne more, kakor bi trenil iz pred oči izginiti.

Kakor Fenis iz pepela, tako vstajam i ti, lepo mesto, prerajeno izpod germanske tujčeve pete, katera te zdrobiti nij mogla,

dasi je v ta namen vporabila vso svojo moč.

Velike katastrofe imajo velike nasledke. Tako je i tebi, bogata Francija, prinesla katastrofa, na katero se še sedaj boleštnim srcem spominjaš, sveto svobodo, drago kupljeno z vročo, rudečo krvjo zvestih, ljubečih te sinov. Pazi na-njo, varuj si jo!

„Dokler je ljudstvo prisiljeno ubogati in uboga, stori dobro; a kakor hitro more otresti jarem in ga otrese, stori še bolje“ — te besede apostola, vnetega za resnico in pravico, gorečega za blagost človečanstva, ki je mnogo let živel, jokal in bojeval se z orožjem uma v tvojem osrčju, pomnila si ti, lepa dežela, bolje, nego katera druga.

„Liberté, égalité, fraternité“ — tako pozdravljajo uže od daleč graščaka in berača, divne „Touilleries“, katerih oholo zidovje še kaže nage, krvaveče rane, ki mu jih je vsekala pravična jeza tvojih sinov.

Na poluzažganem in še podrtim zidovji

teh impozantnih palač in dvoran stoje pisane one lepe besede, ki se svetijo daleč doli v „Jardin de la concorde“. „Svoboda, enakost, bratinstvo“ — „Vrt sloge“ — kako neizrekljivo, kako nepopisljivo lepo je vse tukaj!

Zakaj tu ne počivaš utrujena duša, zakaj tukaj ne uživaš nemirno srce? Zakaj v oko mi solza siliš?

Budi te spomin naroda, razcepljenega naroda, ki nema še svobode, ne enakosti, in ne — bratinstva, še manj pa „vrta sloge!“ Bratje! vzemimo vsak eno oljkino vejico, vejico miru, ter vsadimo jo v plodonosno slovansko zemljo in imeti hočemo tudi mi „vrt sloge!“

Prijazno zahajajoče solnce zlati le še glave najvišjih poslopij i večerna sapa pihlja od Sene zelene, mej tem, ko pri vas sneg drevje teži in mu veje lomí, in mraz nerazumljive hierogliffe na okna piše.

A prišla bode zopet spomlad, vrnilo se

čanja davka z gotovim denarjem. Gotovo je, da vsi tisti naši zastopniki, ki bodo v drž. zboru za Ghyczyjeve zakonske osnove glasovali, ne bodo več pri prihodnjih volitvah izvoljeni. Pri tem takem stanju pač nij mnogo upanja, da bo Ghyczy svoje zakonske osnove potopa rešil. Finančna mizerija narašča mej tem nezadržno od dne do dne bolj in bolje. Leta 1873. je za 28½ milijonov goldinarjev manje unišlo, nego je bilo proračunano. Iz tega se vidi, da se dohodki v našem državnem proračunu jako sangvinično visoko postavljajo. Potem je deficit na papirji se ve da majhen, iznenađenje konec leta pa veliko.

Ban Mažuranič je uže več dnij tukaj. Čujem da zavoljo premoženja hrvatskih deželnih zakladov, ki je še v magjarskih rokah. Hrvatom gre gotovo tudi tesno z denarjem, sicer ne bi prišli terjat.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 26. novembra.

V **državnem zboru** je vlada predložila svoje načrte o železnicah, a o naših železnicah ni še sluha.

Minister Banhans je namreč, odgovarjajoč več interpelacijam, rekel, da so finance države take, da novih zelenih železnic nij mogoče precej zidati. Obetal je, da bode vlada prihodnje leto predložila program in sistemo, katere železnice se morajo še zidati. Zdaj pak vlada daje uže 50 milijonov za železnice. Da železnice državi tudi neso in davkovsko moč povzdigujejo, to minister menj pomisli. Skoro vsi časopisi tudi ustavoverni so z njim nezadovoljni. „Deutsche Ztg.“ pravi: „Vlada nič ne stori, da bi pomagala občno slabo gospodarsko stanje odpraviti i državni zbor (kjer imajo ustavoverni Nemci večino) pak vladi pomaga — nič delati.“

Poljski „Czas“ odgovarja nemškimi glasom, ki nameravajo uničiti gališko samoupravo in šolstvo, ter pravi, da potem Poljaci odidejo z rajhsrata. „Ako se tedaj potrdi resolucija proračunske komisije“ nadaljuje „Czas“ — „potem pak pridejo najzvestejši rajhsratovski poslanci naši k spoznanju, kaj jim zasedanje v rajhsratu nij nič koristilo, da tam nič ne opravijo in ne dosežejo in da je še najbolje centralistične večini tam prepuustiti prosto polje, ter se vrniti domu. Za poljskimi delegati odide brez dvombe i cela desnica.“

O **dalmatinskem** namestniku Rodiču se iz Trsta poroča dunajskim listom, da bode Rodič ostal kljub temu, da Stremajerju ne ugaja in da je „sovladar“; ostal bode „na višjo željo“. Torej tudi tu je ministerstvo tepeno. Drugod bi minister demisijo dal in rekel, ali jaz odstopim ali pa Rodič. Pri nas pa nij nič tacega, posebno pri ustavovercih ne.

Slovaške „Narod. Noviny“ pišejo, ka je vest, da se hoté Slováci združiti zopet literarno s Čehi zelo prestrašila ministerske kroge peštanske. Minister Szapary je vskliknil: „Še tega se nam manjka, ako uže Srb škili v Belgrad, da bi nam slovaški sever — gledal v Prago“.

Ogerski list „Pesti Naplo“ pripoveduje, da mnogi deakovski poslanci mislijo utvoriti močno, energično, liberalno stranko, ki bi v dosego svojih namenov poprej izdala oklic k volilcem. — Teško izvršljivo, dasi lahko svetovano.

Vnanje države.

Iz **Dubrovnika** se poroča, da je deželni namestnik dalmatinski, general Rodič imel zopetne konferencije z črnogorskim knezom na Cetinji. Govoril je tudi z glavarji, ki imajo upliv v Boki kotorski, zaradi upeljave deželne obrambe v južnej Dalmaciji.

Ruski car je zaradi bolehnosti svoje odpotovanje iz Livadije preložil na prve dni decembra. — Profesor Zion, v katerega kolegiji so v Peterburgu univerzni slušatelji demonstracije delali, dobil je petmesečni odpušt.

Poljska „Gwiazdka Cieszyńska“, ki je prišla k spoznanju, da je razdrobljenim narodom slovanskim v Avstriji edino z mislijo vseslovansko moč doseči bolje stališče politično, in da Avstrija le takrat more razcvetati, razumeje-li misli slovanske, kaže na nasledke, kakoršne je zakrivila politika avstrijska na zapadu pri Solferini in Kraljevem Gradcu in pravi: „Vzhodno vprašanje, to je glavna zadeva slovanska. Razrešenje slovanskega vprašanja, bode ob enem tudi razrešenje vzhodnega vprašanja. Avstrija, obdana in obljudena s Slovani, mora se te daj edino le opréti o živeli slovanski, po izgnanstvu iz Nemčije in Italije more le v Slovanstvu iskati svoje bodočnosti in si utvoriti takov zaklad zdrave politike“. — Omenja je pak dosedanje politiko avstrijsko nasproti Slovanom, pravi „G. C.“, da Avstrija deluje samo na to, da bi se živeli, Slovanom neprijateljski pomladil in pomnožil, ter nadaljuje: „Malodušnost in pogubnost takove politike, predstavlja se nam še v jasnejši luči, ako se pomisli, da se celo pri rojaci naših v Poznanskem ozivajo glasi, o pomirjenji z Rusi. Za sedaj smatramo to skoro za nemogoč, ali naj si je kakor hoče, nevarna prikazen je to za Avstrijo. Doka-

zuje se to s tem, da oni, ki so dosedaj Avstrijo smatrali za svoje središče, obračajo se raje k ljutemu neprijatelju.“ — Dalje se „G. C.“, tolaži s tem, da Avstrija vendar še o pravem času nastopi pot edino mogoče politike. — Mi se pak se sledojim ne slagamo, kajti, nam, ki od blizu dobro poznamo pruske nakane na modrej Donavi so take nadeje neverjetne, ker sedanja politika avstrijska obstoji iz samih zakladov odločilnih v teh krogih. Nemštvo in germanizacija, prusko nasilstvo je njihovo geslo, katerega ne bodo nikdar popustili, dokler jim krona sama ne zveže rok. Bodočnost Slovanov avstrijskih spočiva v slovanski vzajemnosti, spočiva v našej lastnej moči.

Na Francoskem so kakor uže povedano po mestih zmagali pri municipalnih volitvah republikanci, a tudi na kmetih je polovica teh občinskih volitev republikanska. — Thiers je prišel vtorek v Pariz. — Večina poslancev se pričakuje te dni v Versailj.

Bivši Napoleonov minister Duvernois, je zavoljo zlorabljenega zaupanja in zarad goljufije pri neki banki obsojen na dve leti ječe in 5000 frankov globe.

Iz **Španije** se dalje poroča, da so Karlisti napali San Marcial, a bili nazaj vrženi. — Dopisniki od „Newyork-Times“ in „Newyork-Herald“ sta bila od španskih vladnih vojakov pri Irunu prijeta in zaprta; prvega so izpustili, drugega še ne.

Italijanska zbornica je volila kandidata desnice Biancherija z 236 glasovi, proti 172 za svoje predsednika.

Na Nemškem je, čem dalje, tem večja „svoboda“. Prečudno vést poroča „Gazeta Torunska“ namreč, da Bismark hoče uvésti v zapadne Prusiji poljskeje, policijo, ki bi čuvala in vohunila poljsko narodno gibanje. —

Bismarkova „Nordd. Allg. Ztg.“ prinaša zdaj drug članek, v katerem pravi, da so Prusi tako milostni in ne sklepajo iz sovražnosti avstrijsko-nemški novin o Arnimovi aferi na sovražnost Avstrijcev. — No, v ogromni večini avstr. prebivalstva Prusija pač nema prav nobenih simpatij.

Na srednjem morju je 23. nov. strašen vihar razsajal in več ladij in parobrodov je unesrečilo se.

Domače stvari.

— (Sinoči v četrtek) ob šestih zvečer so imeli tu slovenski narodnjaki obeh strank posvetovanje zarad volitev v trgovinsko zbornico.

— (Komisija za volitve v trgovinsko zbornico) ima denes popoldne sejo. — Volitve bodo, kakor se čuje, meseca januarja.

bode toplo solnce i leto i jesen, vrnil se pa bodem tudi jaz k tebi moja mila, tja kjer:

„Solnce naše lepše sije
Log naš lepše zeleni.“

Jemeta Pugačev.

(Posl. F. H.)

I.

Lepega dne meseca aprila 1772. l. so sedeli mlada žena, kozak in duhoven ob vznožji onih velikanskih skal, s katerimi je Irgis posebno obdarjena.

Žena bi se ne mogla lepa zvati, a neizrekljivo ljubeznjiv je bil njen obraz. Kozak je bil velike in čvrste postave; imel je rumenkaste lase, kateri so mu v dolzih kodrih po hrbtu viseli, ter se v obrazu združili z gosto mršavo brado. Zval se je za Tugarov. Mož v duhovenski opravi bil je nasprotno majhen in slab, a oči so se mu ognjeno bli-

ščeale, in akopram nij nosil brade, nij bil njegov obraz nič manj divji od svojega spremljevalca. Ime mu je bilo Jemeta Pugačev.

Rojen v deželi kozakov, mali vasi Simovejsku, bojeval se je mnogo let pod ruskimi zastavami, a pozneje na Poljsko ubežal, kjer so ga nekateri privrženci grške cerkve dobro sprejeli. Ondi se je dalje izobražil, in ko se je v domače kraje vrnil, imel je glavo polno čestilakomnih načrtov.

Stanje časa bilo mu je ugodno. Petru III. so zločinci vzeli življenje. Pugačev mu je bil osobno prav podoben, in na to zidaje, mislil se je za carja Petra III. proglasiti. Naravno je, da tega nij mogel v Moskvi učiniti, ker je bila smrt splošno znana, in je bilo truplo njegovo več dnij izpostavljeno; a računil je na one pol divje kmete v Segiju, kateri mu bodo radi verovali, in z katerimi bi ogenj bratomorstva v vso deželo zasijal.

V onem kraju bil je pak kozak, katerega nij mogel ogoljufati. Oba sta bila v eni vasi rojena in skupno odrastla. Nevarno bilo bi zanj, onega moža v svojega sovražnika storiti, kateri edini bi mogel prevaro njegovo na svetlo spraviti. Oni mož je kozak Tugarov. Pugačev imel je njegovo hčer za ženo, in akopram je vedno mislil, kako bi se dalo od nje ločiti, je vendar iskreno ljubezen za očeta in hčer hlinil.

„Tugarov“, ogovori ga Pugačev, „do sedaj se nam je sreča vedno smehljala. Pred šestimi leti nijsmo imeli kopejke v premoženji, a zdaj imamo uže nad en milijon rubljev v oblasti. Tačas nijsmo imeli nijednega vojaka, zdaj imamo veliko armado.“

„Da“, odgovori kozak, „sreča ti je mila, in stopil bodeš na carski prestol; je-li se bodeš pak spominjal uvetov, s katerimi sem tvoj privrženec postal? Dal sem ti ženo, katera je z toboj ubožstvo trpela, mora tudi tvoje boljše čase in tvojo velikost toboj deliti.“

— (†Umr!) je Matevž Jeretina, poštni uradnik v Ljubljani, skozi in skozi naroden mož, eden izmed onih slovenskih uradnikov, mej katere je bila letos nemškutaraska strela udarila, dasi je bil uže na smrtni postelji.

— (V ljubljanski čitalnici), v gostilnici čitalnični, obeta biti „beseda“ na korist unesrečenega slovanskega kompoziterja F. Tovačovskega prihodnjo soboto pravlepa. Radodarne gospé in narodni gospodje so poklonili, kakor se nam pripoveduje, za „loterijo“ jako lepe dobitke. Program besedi je sledeči: 1. Tovačovsky — „Rože“, možki zbor s četverospévom. 2. Engelsberg — „V tujini“, možki zbor. 3. Otto — „Devi“, četverospév. 4. Dr. Ipavec — „Večerna“, možki zbor z bariton-solo. 5. Tovačovsky — „Straža na Višehradu“, veliki možki zbor. 6. Tovačovsky — „Husitska“, možki zbor. Program godbenega oddelka se bode zvečer izročeval. — Po četrti točki pevskega programa bo loterija. Začetek bode ob 1/2 8 uri zvečer. — Vstopnina 15 kr. za osobo — neomejeno posebne radodarnosti.

— (Preširnovo svečanost) bode praznovalo pred dnevom (2. decembra) rojstvenega godu pesnikovega tudislovensko gledališče s predstavo. Prolog je izdelal znan slovenski pesnik.

— (Tržaška čitalnica) ima jutri 28. novembra „besedo“ s programom: 1. Hajdrih „Slava Slovincem“, možki zbor. 2. Klinar: „Zdihljeji slepega“, dvospév. 3. „Moj stanak“, Sopran-Solo z glasovirom. 4. Mašek: „Perice“, Alt-Solo z glasovirom. 5. „Ljubosumen nij!“ vesela igra.

— (Rojanska čitalnica) naznani vsem čestitim udom in rodoljubom, da se je ustanovil pravilni dramatični odsek. Voljeni za ta odsek so gg.: D. Kurent, Trček in H. Sancin. Predstavljale se bodo redno vsako drugo nedeljo dram. igre. — Prva predstava bode 19. novembra z veselo igro „Eno uro doktor“, — in druga 13. decembra t. l. z igro v 1 dejanju, „Brati ne zna“ in z burko v 3 prizorih „Nevem“. Neudje plačajo vstopnino. —

— (Okrajni glavar v Kranji) gospod Derbič je prepovedal streljanje z mošnjari pri cerkvenih svečanostih.

— (Iz slovenskih dežel) prinaša praški tedenski list v nemškem jeziku „Na-

tion“, katerega sicer našim čitalnicam in kavarnam priporočamo, ker ima o zedinjenji avstrijskih Slovanov v politiki marsikatero zdravo misel, — članek, kateri ima mnogo dobrega in resničnega. Vendar če dopisnik abotnost trdi, da so se zdaj „reakcionarci“ pri nas z nekaterimi „radikalci“ zedinili, večina svobodnjakov pak čaka, je to neresnica. Naj nam dopisnik konkretne nasvete stavi sicer ne vemo kaj hoče.

— (Iz Gorice) se piše: V Seitzoveji tiskarni je pred nekimi dnevi izšlo na svetlo letno sporočilo c. kr. poskušne svilorejske šole v Gorici za 1873. leto. Pisatelj omenjenega sporočila in ravnatelj onega zavoda g. Balle omenja tu na kratko delovanje zavoda v 1873. letu, in pravi, da je c. kr. ministerstvo poljedeljstva naročilo to sporočilo izdati nemški in laški, (zakaj ne tudi slovenski?), ter poslati onim naročnikom „Oesterreichischen Seidenbauzeitung“, kot nagrado za neposlano številke tega lista leta 1872; omenja tudi razstavo dunajsko, na katerej je ustav bil obdarjen za izpostavljen predmete od mejnarodnega sodstva z napredovalno svetinjo. — Potem razpravlja štadije o boleznih sviloprejk, o koristih slednje itd. Posebna pozornost se je obravala dremavici sviloprejk, kajti slednja največ škoduje in uničuje svilorejo, sploh je razprava o tej bolezni najzanimivejša v celej knjigi.

— (Na smrt obsojen) je bil 25. nov. v Celji Anton Zerk iz spodnje Kostrivnice, ker je svoji ženi z arzenikom zaval.

— (Živinska kuga.) O 4. septembra do 23. novembra je na Kranjskem 7 goved cerknilo, 27 je bilo bolnih ubitih in 167 sumljivih ubitih. Zdaj so kužne le še vasi Ruinarsko pri Logateci, ter Gora in Sušje, okr. glav. Kočevsko.

— (Iz Dolenjskega) nam dohaja pritožba, da zdaj čez mejo iz Hrvaškega, kjer je še živinska kuga, po vseh potih in stezah čez Gorjance živino v kranjske mesnice gonijo in je tako vedna nevarnost da se tu in tam zopet kuga prikaže. To je tem lažje, ker kordon straži zdaj le reko Krko, ne pa hrvaške meje.

— (Češki „Národ. Listy“) dajejo o naši trg. zbornici to-le, prav resnično obrazloženje: „Nij tu ustavovercem šlo o prid-

bitvi dveh glasov v državni zbor, nego v deželni zbor. Ljubljanska trg. zbornica voli skupno z mestom Ljubljana enega poslanca v državni zbor, tedaj teh nekoliko glasov baš ne odločuje. Za to bi pak moglo postati tim osodnejše právo trgovinske zbornice za deželni zbor, v katerega voli dva poslanca, posebno pak za deželni odbor. Vsled izgube dveh glasov bi sedanja večina slovenska, brez tega uže mala, postala iluzorna in deželni odbor bi bil večinoj ustavoveren. Trgovinska zbornica voli z mesti v deželni odbor enega člana. V tej kuriji so imeli dosedaj Slovenci večino enega glasu, in sicer je bil člen deželnega odbora iz te kurije naroden poslanec. Ko bi tedaj ustavoverci dobili še dva glasova iz trgovinske zbornice, bi se razmere v tej kuriji premenile in členi iz njene srede izvoljeni v deželni odbor, bi pripadli ustavoverni stranki. Potem bi pak imeli ustavoverci v deželnem odboru 3 glase in sicer deželnega glavarja, ki ga imenuje vlada, ter glasove obeh poslancev iz velicega posestva in mest. — Slovenci bi tedaj imeli v najugodnejšem slučaju samo 2 glasa, en glas poslanca za kmetške občine in enega iz celega deželnega zbora. — Ko bi pak nekaka naknadna volitev izpala v neprospeh Slovincem, mogli bi potem ustavaci doseči večino v deželnem zboru. Na ta način bi se ministerstvu posrečil „meisterstück“, ki se niti Giskri nij. — Na Kranjskem je komaj 40.000 Nemcev in čez štirikrat sto tisoč Slovincem. In vendar ima 40.000 Nemcev v deželni zbor dobiti več poslancev, nego štirikrat sto tisoč Slovincem. Živila enakopravnost! Slava pravicoljubju!“

Razne vesti.

* (Svatba, ogenj in smrt na en dan.) V neki občini, okraji votiškem na Češkem, slavila se je pred 14 dnevi svatba. Ko so se svatje ravno vsedali za mizo, začne goreti streha in brzo je požar vpepelil celo hišo. Da bi se pak vendar svatba tako žalostno ne končala, so šli vsi v bližnjo vas Vedlobovice, kjer se je plesalo, jedlo in dalje pilo. Mej gosti bila je tudi neka stara žena z sinom in hčerko. Ko je šla tedaj po noči ona starka domu, padla je z necega griča tako nesrečno, da se je takoj ubila. Za njo gredoči sin in hčerka sta jo našla mrtvo, ter tugovaje odnesla domu.

„Bode mi vedno v spominu“ odgovori Pugačev.

„Jemelja“, reče Žofija žalostno; „bili smo tu tolikanj srečni, čemu bi torej svoje stepe zapuščali? Kaj mi koristi oblast in bogastvo? Tvoje ljubezni samo si želim.“

Komaj je te besede izgovorila, uže se iz daljave glasno vpitje sliši in množica divjih podob obda Tugarova in Pugačeva. Bili so Kozaki, Kalmuki, Baškiri in Kirgizi v narodnih opravih, razen nekaterih s kosami oboroženih kmetov, jedro vojne.

Hitro ogleda Pugačev dolge vrste svojih bojevalcev; na to poklekne pred sveto zastavo, katero so pred vojno nosili. Potem se vzdigne, Tugarova skrivnostno pogleda i zakriči: „Dežela je naša.“

II.

Malo osob novejšje zgodovine setako težko karakterizuje, kakor rusko Katarino II. Kajti kazali sti se v njej dve osobi, ki sti se druga drugo sramotili: prva velika v politiki

in načrtih, in energična v vršitvi, druga slaba, in službenica svojim slabostim, — slaba podoba kardinala Richelieua. Nemu enako pisala je pesni z onim peresom, s katerim je uprav prej smrtno saldo podčrtala.

Mej tem, ko je Pugačev si eno provincijo za drugo podvrgel in je uže denar s svojo podobo koval, šalila se je Katarina v pismis na Voltaire-a o velikanskem pustolovcu, ki misli, da se more carskega prestola z nekolikosto vinjenih kmetov pooblastiti.

Sedela je v svojej sobi pri mizi, z knjigami obloženi, na katerih so bila imena znanih osob, kakor: La Harpe, Diderot d' Alembert, z zlatimi črkami vtisnena. V njenem spremstvu sta bila kneginja Asav; grof Panin, odgojevatelj njenega sina, velicega kneza Pavla.

„Je-li res,“ prične carica z zaničljivim posmehom, „da tist kozak glavo tako visoko nosi, da njegovega obraza ne morejo spoznati?“

„To bi bilo kaj lahko,“ odgovori kne-

ginja Asov, „ko bi Vaše veličanstvo blagovolili z bolj ostrimi orožji napasti ga, a ne edino le z zaničevanjem. Upor je bolj nevaren, nego se je početkom mislilo. Vsi služni kmetje in velik del duhovščine so Pugačeva privrženci.“

„Mogoče,“ zavrne jo Katarina in se v ustna ugrizne, „a kaj so ti služni? Živalske stvari, navajene le plaziti se, ter si ne upajo svojih verig pretrgati iz strahu, ka bi njih rožljanje ne doseglo naših ušes. Za pokorščino duhovnov je pak porek njihova pohlepnost in lakomnost. Nekoliko tisoč rubljev stori duhovne bolj zveste in nam vdane, nego so bili do sedaj. Ko bi ne imeli boja z Turčijo in bi bil Ribikov boljši general, ne bi bilo uže tega nemira niti duha, ne sluha.“

Carica obmolke, potem pak prime zopet pero, in k grofu Paninu obrneaa, reče: „Oprostite gospod grof, moram pismo na Voltaire-a nadaljevati.“

(Dalje prih.)

* (Izstopil je iz cerkve) 17. t. m. duhoven in člen kapucinskega reda, Wiedemann v Ujezdu na Češkem blizu Češke Lipe, ter proglasil, da ostane "brez vere".

* (Neplačani davki) na Ogerskem znašajo letos 32 milijonov gold., enako kot l. 1867.

* (Korveta "Bojan") je pred nekimi dnevi odplula na Ruskem iz Kronstadta v jadransko morje, a pelje soboj mali parnik, namenjen črnogorskemu knezu Nikici, ter ga odloži v kacam adrijaškem pristanišču.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravila hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodecu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.
Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.
Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in

grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih druzev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.
Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.
James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.
Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.
Ponavlja je izrekan gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.
Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.
Spričevalo št. 76.921.
Oberimpfern, (Badensko), 22. aprila 1872.
Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.
Montona, Istra.
Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.
St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bliževalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. n 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu n v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Kahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 26. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	69 gld. 90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	74 " 55	"
1860 drž. posojilo . . .	109 " 50	"
Akcije narodne banke . . .	996 " —	"
Kreditne akcije . . .	234 " 25	"
London . . .	110 " 60	"
Napol. . .	8 " 91	"
C. k. cekini . . .	— " —	"
Srebro . . .	105 " 25	"

Tužci.

25. novembra:

Evropa: Kilnik iz Trsta. — Enger iz Dunaja.
Pri Slonu: More iz Bleda. — Rus iz Trsta. — Košmelj iz Gorenjskega Schlöpfers, Hirsler iz Dunaja. — Gorjup iz Gorice.
Pri Zamorci: Kovač s soprogo iz Kranja.
Pri Malici: Weis iz Gradca. —

Vidic, Satišek, Prejšnik, Zurhalek iz Dunaja. — Weiser iz Trsta. — Ravnihar iz Gradca.

Pri carju avstrijskem: Komighi iz Ljubljane. — Agostini, Drašler iz Trsta.

Pri bavarskem dvoru: Gulu iz Sežane. — Stebi iz Dobrave. — Fleišer iz Postojne.

Pri Virantu: Derjani iz Žužemberga. — baron Helversen iz Rudolfovega. — dr. Malavašky iz Dunaja.

Oznanilo.

Zavoljo slabega vremena bo **Martinski semenj v Notranjski Bistrici na ponedeljek 30. novembra** t. l. preložen. (328—3)

Županija Notranjske Bistrice,

dne 16. novembra 1874.

Župan: **Tone Jelovšek.**

Služba občinskega čuvaja,

v Trebovljah na spodnjem štirskem z letno plačo 300 gold., a prošim stanovanjem se razpisuje. Prošiti za to službo, zmožni slovenske in nemščine, zdrave in čvrste postave naj vpošljejo prošnje svoje z dovoljenji priložniti do 26. decembra t. l. podpisaneemu občinskemu uradu.
Po 1/4 letnej provizoričnej službi nastopi definitivno svoje namestjenje.
Prošilec, ki so vporabo v pisarni, se plača zviš, ter daje prednost. (330—2)

Občinski urad v Trebovljah,

28. novembra 1874.

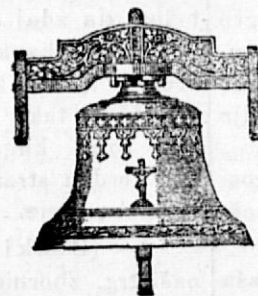
Kallan, občinski starosta.

Praktikant

v lekarni v Vipavi na Notranjskem se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji.

Anton Depertis, lekar.

(331—1)

Pri Dunajski razstavi l. 1873 2 medaliji za napredek za 8 zvonov s skupno težo 300 centov, vlitih za votivno cerkev na Dunaji, razstavljenih.

Ces. kralj.

dvorna livarna za zvonove in metale Ignacija Hilcerja & sinov

v Dunajskem Novem mestu

(Ignaz Hilzer & Sohn in Wiener-Neustadt)

se priporoča za naročevanje

zvonov vsake teže in vsakega glasa,
ter tudi za vsake izdelke iz vlitiga metala.

Za prej odločeni glas ali čisto harmonični akord naročenega zvonovja (več zvonov) se daje poročstvo. Zvonovom se pridaja tudi vsa druga oprava, jarmi iz lesa ali železa po najboljši in najnovjši šegi narejeni, tako da se veliki in težki zvonovi prav lahko gonijo, ker teko po zobcih na novo iznajden način; tudi se lahko presučejo, kedar koli treba, brez posebne naprave, tako da zvonovi dalje trpe in mnogo lepši pojo.

Tudi se zvonovi tako uredijo, da se pri zvonjenji vsi lepo vjemajo in kembiji drug za drugim v lepem redu bijejo. Za tako uredenje je iznašla ta livarna novo sistemo, po kateri vsak novo opravljeni zvon, pa tudi vse zvonove v zvoniku en sam človek v kakih urah po zelo priprosti napravi brez vseh stroškov tako urediti more, da zvonovi enako, hitreje ali bolj počasi tekó.

Naročila se izgotovljajo natančno in po ceni. Zarad plače so ugodni pogoji. (287—8)

Kar ta livarna obstoji, 33 let, je vtila 2930 večjih zvonov, ki so tehtali 12800 centov.